

PRAKSISOVERSIGT · STRAFFERET

Praksisoversigt over drab og drabsforsøg (§§ 237, 21)

Forsætsbedømmelse, straffniveauer og grænsedragningen mod §§ 241 og 246

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 33 afgørelser · 2008-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Manddrab efter [straffeloven § 237](#) har en af dansk rets videste strafferammer – fængsel fra 5 år indtil på livstid – og bestemmelsen har stået ordret uændret siden borgerlig straffelov trådte i kraft i 1933. Udfyldningen sker derfor næsten udelukkende gennem retspraksis, hvor Højesteret har fastlagt et udgangspunkt på 12 års fængsel for fuldbyrdet drab og 6 års fængsel for drabsforsøg efter § 237, jf. [§ 21](#), med snævre marginer for fravigelse. Denne oversigt gennemgår forsætsbedømmelsen (herunder Højesterets formulering af eventualforsæt), grænsedragningen mod [§ 246](#) og [§ 241](#), de kvalificerede drabstyper der udløser 14-16 år eller livstid, bandeklausulerne §§ 81 a og 81 b, samt forvaring, udvisning og de afledte civilretlige følger.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Strafferammen i straffeloven § 237 – fængsel fra 5 år indtil på livstid – har aldrig været ændret siden den oprindelige borgerlige straffelov; hele straffniveauet er skabt af domstolene og formidlet gennem Rigsadvokatmeddelelsen.
- 02** Udgangspunktet for fuldbyrdet manddrab er 12 års fængsel, og det gælder også drab på en ægtefælle eller samlever.
- 03** Der skal efter Højesterets praksis "ganske meget til", før straffen nedsættes eller forhøjes med 2 år til 10 eller 14 år; mellempositioner på 11 eller 13 år kræver ikke uvæsentlige formildende eller skærpende omstændigheder.
- 04** Udgangspunktet for drabsforsøg efter § 237, jf. § 21, er 6 års fængsel – altså halvdelen af niveauet for fuldbyrdet drab.
- 05** Anvendes skydevåben ved drabsforsøg, er anklagemyndighedens minimumspåstand 7 års fængsel; ved fuldbyrdet drab med pistol eller revolver skal straffen isoleret set udmåles til ikke under 15 år.
- 06** Eventualforsæt foreligger, når gerningsmanden indså det som muligt, at følgen ville indtræde, og accepterede denne mulighed for det tilfælde, at det faktisk forholdt sig sådan.

- 07 Nedsættelse efter § 21, stk. 2, forudsætter at forsøget vidner om ringe styrke eller fasthed i forsættet – beror den manglende fuldbyrdelse på en tilfældig, udefrakommende hindring, tillægges forsøgsstadiet ingen strafnedsættende vægt.
- 08 Frivillig tilbagetræden efter § 22 er straffrihedsgrund, men kun når afståelsen ikke skyldes tilfældige hindringer for gerningens udførelse.
- 09 Drab på børn straffes som udgangspunkt med 14 års fængsel; er barnet dræbt i forbindelse med en seksualforbrydelse, er udgangspunktet fængsel på livstid.
- 10 Dobbelt drab begået ved én lejlighed uden nærmere planlægning udmåles til omkring 16 års fængsel, mens drab på flere personer ved forskellige lejligheder uden indbyrdes forbindelse som udgangspunkt udløser livstid.
- 11 Drab i gentagelsestilfælde har fængsel på livstid som udgangspunkt.
- 12 Er betingelserne i § 81 b opfyldt – drab på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben – kan straffen for et planlagt likvideringsdrab udmåles til livstid.
- 13 Bandeklausulen i § 81 a forudsætter efter forarbejderne som udgangspunkt fordobling af straffen, men bandekaraktæren må ikke indgå to gange: den straf der fordobles, må ikke selv være forhøjet for bandetilknytningen.
- 14 Efter lovændringen i 2017 omfatter § 81 a også den første skudepisode i en bandekonflikt, idet ordlyden blev ændret fra "er anvendt" til "anvendes".
- 15 Formildelse efter § 82, nr. 5 og nr. 7 slår sjældent igennem ved drab: opsøger gerningsmanden selv offeret med kendskab til den forventelige afvisning, fraviges 12-årsudgangspunktet ikke.
- 16 Ved de allergroveste tilfælde af vold med døden til følge efter § 246 skal straffen afpasses, så den ikke overstiger, hvad drab eller drabsforsøg under lignende omstændigheder ville medføre – drabsniveauet fungerer dermed som loft for § 246.
- 17 Livstid kan ikke idømmes gerningsmænd, der ikke var fyldt 18 år på gerningstidspunktet, jf. § 33, stk. 3.
- 18 Forvaring efter § 70, stk. 2, over for en ustraffet gerningsmand kræver, at de begåede forhold og oplysningerne om tiltaltes person i særlig høj grad giver grundlag for at antage en gentagelsesrisiko, som gør forvaring påkrævet.
- 19 Dom for drab udløser efter Rigsadvokatmeddelelsen påstand om arveretsfrakendelse efter arvelovens § 48, stk. 1, i alle tilfælde hvor drabet udløser arv eller andre ydelser til gerningspersonen.
- 20 Efterladtegodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a udmåles ved forsætligt drab som udgangspunkt til 100.000 kr., men forhøjes til 125.000-130.000 kr. ved særligt krænkende motiver eller omstændigheder.

§ 237 – en strafferamme der har stået uændret siden straffelovens indførelse

[Straffeloven § 237](#) består af én sætning:

"Den, som dræber en anden, straffes for manddrab med fængsel fra 5 år indtil på livstid."

Bestemmelsen er bemærkelsesværdig ved, at den aldrig er blevet ændret. Lovhistorikken for § 237 indeholder én enkelt post – forarbejderne til den oprindelige borgerlige straffelov, fremsat den 11. oktober 1929 – og ingen efterfølgende ændringslove. Det samme gælder forsøgsbestemmelsen i [§ 21](#). De strafskærpelser, der gennem årene er gennemført på drabsområdet, har derfor ikke rørt § 237 selv, men er sket ad omvejen gennem straffelovens almindelige del: skærpelsesreglerne i [§ 81](#), bandeklausulerne §§ 81 a og 81 b, og våbenbestemmelsen § 192 a.

Konsekvensen er, at hele strafniveauet for drab er domstolsskabt. Strafferammen spænder fra 5 år til livstid, men praksis har lagt sig i et langt smallere leje, som Rigsadvokatmeddelelsen om drab systematiserer for anklagemyndigheden.

De ydre rammer sættes af [§ 33](#):

- **Stk. 1:** Tidsbestemt fængsel kan ikke overstige 16 år. Ved drab er alternativet derfor enten en tidsbestemt straf på op til 16 år eller livstid – der findes ikke noget derimellem.
- **Stk. 2:** Hvor der er hjemmel til at forhøje strafferammen – typisk [§ 81 a](#) eller [§ 81 b](#) – kan der idømmes fængsel indtil 20 år.
- **Stk. 3:** Livstid kan aldrig idømmes en gerningsmand, der ikke var fyldt 18 år på gerningstidspunktet.

Drabssager behandles som nævningsager. Instansforløbet i den offentliggjorte praksis viser konsekvent byretten som 1. instans: **Sag 272/2015** gik fra Retten på Frederiksberg over Østre Landsret til Højesteret, **Sag 57/2011** fra Retten i Randers over Vestre Landsret til Højesteret, og **136/2019** fra Københavns Byret over Østre Landsret til Højesteret. Straffelovrådet har behandlet forholdet mellem strafferammerne og det faktiske strafniveau i **betænkning nr. 1424/2003 om straffastsættelse og strafferammer**, herunder livstidsstraffens stilling og fremmed rets afskaffelse af den.

LOV	Straffeloven § 21	Straffeloven § 33, stk. 1-3	Straffeloven § 81	Straffeloven § 237
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster 8 års fængsel for banderelateret våbenbesiddelse og forsøg på besiddelse af våbenlager			22.01.2020
	Højesteret · Højesteret stadfæster livstidsstraf for planlagt drab og drabsforsøg i Københavns Fogedret			17.06.2016
	Højesteret · 12 års fængsel for manddrab trods barndomstraumer efter seksuelle krænkelser			12.12.2011

§ 2 Forsætsbedømmelsen: Højesterets formulering af eventualforsæt

Straffeloven definerer ikke forsæt. Grænsen mellem drab og de uagtsomme eller uforsætlige alternativer trækkes derfor i praksis, og den nederste forsætsform – eventualforsæt (dolus eventualis) – er den, der bærer de fleste tvivlsager.

Højesteret formulerede standarden præcist i [136/2019 \(UfR 2020.1254\)](#), hvor spørgsmålet var, om tiltalte havde forsæt til et våbenlager, han ikke selv havde set:

"Højesteret finder, at landsrettens bedømmelse af hans forsæt må forstås således, at han i hvert fald indså, at det var muligt, at der blev opbevaret en stor mængde våben i kælderrummet, herunder særdeles farlige våben, og at han accepterede denne mulighed for det tilfælde, at det faktisk forholdt sig på denne måde."

Formuleringen indeholder de to led, der udgør den positive indvilgelsesteori: et **kognitivt led** (gerningsmanden indså muligheden) og et **voluntativt led** (han accepterede muligheden, hvis den var virkelighed). Landsretten havde udtrykt det samme med vendingen, at tiltalte "indså og forholdt sig psykologisk accepterende til" våbnenes tilstedeværelse. Ved drab overføres denne struktur til dødsfølgen: det er ikke nok, at gerningsmanden burde have indset dødsrisikoen – han skal have indset den som en mulighed og accepteret den.

Rigsadvokatmeddelelsen advarer udtrykkeligt mod at udlede forsæt af skadens objektive alvor. Efter [Rigsadvokatmeddelelsen om drab, pkt. 4](#) anvender Retslægerådet og de retsmedicinske institutter to faste formuleringer:

Formulering	Betydning
"er/har været i livsfare"	Behandling inden for minutter eller højst timer var nødvendig for at redde livet
"kan have været i livsfare"	Personen ville dø efter nogen tid uden behandling, eller undgik kun ved et tilfælde en livstruende læsion

Men meddelelsen slår fast, at livsfaren ikke afgør subsumptionen:

"Anklagemyndigheden skal ved vurderingen af, om der skal rejses tiltale for forsøg på drab, jf. straffelovens § 237, jf. § 21, fortsat foretage en konkret vurdering af, om betingelserne herfor er opfyldt, herunder spørgsmålet om forsæt."

Et knivstik kan altså være objektivt livsfarligt, uden at drabsforsæt kan bevises – og så bliver forholdet et voldsforhold. Det illustreres af [9/2025](#), hvor tiltalte umotiveret stak en kvinde én gang i brystet med en kniv, men blev dømt efter [§ 245, stk. 1](#) og idømt 6 måneders fængsel – ikke for drabsforsøg.

LOV	Straffeloven § 21	Straffeloven § 237	Straffeloven § 245, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Voldsdom for knivstik og udvisning af EU-borger med tidsbegrænset ophold Højesteret · Højesteret stadfæster 8 års fængsel for banderelateret våbenbesiddelse og forsøg på besiddelse af våbenlager		
			29.10.2025 22.01.2020

§ 3 Grænsedragningen nedad: §§ 246, 241 og 238

Når drabsforsæt ikke kan bevises, falder forholdet ned i et af tre alternativer.

§ 246 – vold med døden til følge. [Straffeloven § 246](#) rammer legemsangreb efter § 245 eller § 245 a, der har haft "så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder". Her er dødsfølgen indtrådt, men uden forsæt til den. Bestemmelsen har været i kraftig bevægelse: strafferammen er ved **lov nr. 263 af 11. februar 2026** hævet fra 10 til 12 års fængsel med virkning fra den 15. februar 2026, som led i en generel skærpelse af voldsstraffene med 100 pct. Ændringen er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen af 14. november 2025, og den konsoliderede tekst angiver derfor stadig 10 år.

Netop denne skærpelse gør grænsedragningen mod drab akut, fordi et fordoblet § 246-niveau presser opad mod drabsniveauet. [Rigsadvokatmeddelelsen om vold, pkt. 5.4](#) instruerer derfor anklagerne om en afpasning:

"Ved både den generelle skærpelse fra 2018, hvor straffen skærpes med en tredjedel, og den generelle skærpelse fra 2026, hvor straffen skærpes med 100 pct., skal der om nødvendigt i de allervest tilfælde efter straffelovens § 246 ske en afpasning af straffen, så den ikke overstiger, hvad drab eller drabsforsøg under lignende omstændigheder ville være blevet straffet med."

Drabsniveauet fungerer altså som **loft** for § 246. Anklageren skal konkret vurdere, hvad en tilsvarende sag ville have kostet, hvis der havde været drabsforsæt, og lægge sig under det. Grundlaget er forarbejderne – lovforslag nr. 142 af 7. februar 2018, pkt. 2.2, og lovforslag nr. L 83 af 27. november 2025, pkt. 2.3.

§ 241 – uagtsomt manddrab. [Straffeloven § 241](#) straffer den, der uagtsomt forvolder en andens død, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder – og under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 10 år. Spændet er dermed ekstremt: fra bøde til 10 år. Også § 241 er under ombygning; ved **lov nr. 263 af 11. februar 2026** udskilles uagtsomt manddrab i forbindelse med vanvidskørsel til en ny § 241 a med virkning fra 15. februar 2026, og den hidtidige 2. punktum om spirituskørsel og hensynsløs kørsel ophæves.

§ 238 – barnedrab under fødslen. [Straffeloven § 238](#) er en privilegeret bestemmelse: dræber en moder sit barn under eller straks efter fødslen under påvirkning af nød, frygt for vanære eller fødselsudløst svækkelse, forvirring eller rådvildhed, er strafferammen kun 4 års fængsel. Subsumptionsvalget har markante processuelle konsekvenser, hvilket [AM2025.06.30H](#) demonstrerer: Højesteret fandt kun mistanke om overtrædelse af § 238, stk. 1, og da strafferammen dermed ikke opfyldte kravet i [retsplejeloven § 762, stk. 2](#), kunne retshåndhævelsesarrest ikke opretholdes. Sagen er også registreret som [SS-30/2025-HJR](#).

LOV

[Retsplejeloven § 762, stk. 2](#)
[Straffeloven § 238, stk. 1](#)
[Straffeloven § 241](#)
[Straffeloven § 246](#)

PRAKSIS **Højesteret** · Varetægtsfængsling af sigtet for barnedrab – Højesteret finder kun mistanke om [Straffeloven § 238, stk. 1](#), hvilket ikke berettiger retshåndhævelsesarrest 30.06.2025

Højesteret · Højesteret omstøder varetægtsfængsling i sag om barnedrab, da lovens strafferamme ikke var opfyldt 30.06.2025

§ 4 Normalstraffen for fuldbyrdet drab: 12 år og de snævre marginer

Udgangspunktet fremgår af [Rigsadvokatmeddelelsen om drab, pkt. 5.1](#):

"Som udgangspunkt skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om 12 års fængsel i sager om drab, jf. herved f.eks. U 2022.40 H. Dette gælder også drab på en ægtefælle eller samlever jf. herved U 2010.119 H."

At partnerdrab ikke i sig selv udløser en anden normalstraf end andre drab, er værd at bemærke – der findes ikke et selvstændigt forhøjet udgangspunkt for drab i nære relationer.

Højesteret har i **U 2010.119 H** fastlagt en trinmodel for fravigelser, som Rigsadvokatmeddelelsen gengiver således:

"I U 2010.119 H fastslog Højesteret, at der skal ganske meget til for, at straffen kan nedsættes eller forhøjes med 2 år til henholdsvis 10 år og 14 år, og at der efter en konkret bedømmelse også kan ske nedsættelse eller forhøjelse til

henholdsvis 11 år eller 13 år, når der foreligger ikke uvæsentlige formildende eller skærpende omstændigheder, som kan begrunde en sådan mellemposition."

	Straf	Forudsætning
	10 år	Kræver "ganske meget" i formildende retning
	11 år	Ikke uvæsentlige formildende omstændigheder
	12 år	Udgangspunktet
	13 år	Ikke uvæsentlige skærpende omstændigheder
	14 år	Kræver "ganske meget" i skærpende retning

Hvor lidt der skal til for at fastholde de 12 år, viser [Sag 57/2011](#). T dræbte sin onkel, som havde udsat ham for seksuelle krænkelser gennem 6-8 år i barndommen. T led ifølge den retspsykiatriske erklæring af tilbagevendende depressioner, var omfattet af [§ 69](#), havde tidligere selvmordsforsøg, og drabet skete efter at offeret negligerede overgrebene. Forsvaret påberåbte både [§ 82, nr. 5](#) (oprørt sindstilstand fremkaldt af forurettede) og [nr. 7](#) (stærk sindsbevægelse). Højesteret fastholdt alligevel 12 år:

"Drabet blev begået i forbindelse med, at T i beruset tilstand opsøgte F på dennes bopæl for at konfrontere ham med krænkelserne, selv om han fra tidligere forsøg på at tale med F om krænkelserne vidste, at denne ikke ville tale herom."

Det afgørende var, at T **selv opsøgte konfrontationen** med kendskab til den forventelige afvisning. Provokationsargumentet efter [§ 82, nr. 5](#), forudsætter en oprørt sindstilstand fremkaldt ved et uretmæssigt angreb eller en grov fornærmelse – ikke en situation, gerningsmanden selv har opsøgt.

LOV

[Straffeloven § 69](#)[Straffeloven § 82, stk. 1](#)[Straffeloven § 237](#)

PRAKSIS

Højesteret · Livstidsstraf for likvidering med skydevåben på åben gade efter straffelovens § 81 b

06.10.2021

Højesteret · 12 års fængsel for manddrab trods barndomstraumer efter seksuelle krænkelser

12.12.2011

§ 5 Kvalificerede drab: 14 år, 15-16 år og livstid

[Rigsadvokatmeddelelsen om drab, pkt. 5.1](#) opregner de kvalificerede kategorier, hvor 12-årsudgangspunktet forlades:

Drabstype	Udgangspunkt	Kilde
Drab på børn	14 års fængsel	U 2005.902/2 H
Barn dræbt ifm. seksualforbrydelse	Fængsel på livstid	U 2000.2405 H, U 2005.2353 H
Drab med maskinpistol (før 2017-skærpelsen af § 192 a)	15 års fængsel	U 2018.2250 H
Drab med pistol/revolver (isoleret set)	Ikke under 15 års fængsel	U 2022.40 H
Dobbeltdrab ved én lejlighed uden planlægning	16 års fængsel	U 2006.250 H, U 2006.2111 H
Drab på flere ved forskellige lejligheder uden indbyrdes forbindelse	Fængsel på livstid	U 2007.1588/2 H
Drab i gentagelsestilfælde	Fængsel på livstid	U 2018.3737 H

Bemærk konstruktionen ved dobbeltdrab: to drab ved **én** lejlighed uden planlægning giver 16 år – altså loftet for tidsbestemt straf efter § 33, stk. 1 – mens to drab ved **forskellige** lejligheder uden indbyrdes forbindelse udløser livstid. Det er ikke antallet af ofre, men gentagelsen af den selvstændige beslutning om at dræbe, der tipper udfaldet.

Den mest instruktive livstidsdom er [Sag 272/2015](#). En 68-årig mand afkortede dagen før et fogedmøde en jagtriffel, skrev et afskedsbrev til politiet om sin hensigt om at "befri" datteren og barnebarnet for myndighedernes tvang, og mødte dagen efter op i fogedretten med riflen, seks patroner og brevet. Han affyrede fire skud, dræbte en advokat på stedet, sårede modparten livsfarligt, genladede og affyrede yderligere to skud mod den flygtende – angrebet ophørte først, da han løb tør for ammunition. Højesteret stadfæstede livstid og lagde vægt på:

- handlingens **nøje planlagte** karakter, jf. § 81, nr. 3,
- motivet om definitivt at stoppe en juridisk proces,
- den **særlige hensynsløshed** ved at forfølge og skyde på en flygtende person, jf. § 81, nr. 5,
- at angrebet rettede sig mod en advokat under udførelse af sit hverv i en retsbygning.

Ts alder på 68 år kunne ikke føre til formildelse efter § 82, nr. 2. Ved Østre Landsret var der dissens: én dommer ville idømme 16 år under henvisning til alderen og at angrebet skete i en retsbygning – flertallet fastholdt livstid.

LOV

[Straffeloven § 33, stk. 1](#)

[Straffeloven § 81](#)

[Straffeloven § 82, stk. 1](#)

[Straffeloven § 192a, stk. 1](#)

[Straffeloven § 237](#)

PRAKSIS

Højesteret · Livstidsstraf for likvidering med skydevåben på åben gade efter straffelovens § 81 b

06.10.2021

Højesteret · Højesteret stadfæster livstidsstraf for planlagt drab og drabsforsøg i Københavns Fogedret

17.06.2016

§ 6 Drabsforsøg efter § 237, jf. § 21: udgangspunktet 6 år

[Straffeloven § 21](#) straffer handlinger, "som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse", når denne ikke fuldbyrdes. Efter [§ 21, stk. 2](#) kan straffen nedsættes, "navnlig når forsøget vidner om ringe styrke eller fasthed i det forbryderiske forsæt". Forsøg er strafbart ved enhver lovovertrædelse med en strafferamme over 4 måneders fængsel, jf. [§ 21, stk. 3](#) – drab er derfor uden videre omfattet.

[Rigsadvokatmeddelelsen om drab, pkt. 5.1.1](#) fastlægger niveauet:

"Som udgangspunkt skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om fængsel i 6 år i sager om drabsforsøg, jf. herved Højesterets dom gengivet i U 2004.2045 H og U 2021.617 H."

Udgangspunktet er altså **halvdelen** af niveauet for fuldbyrdet drab – en betydelig generel reduktion, der afspejler § 21, stk. 2. Anvendes skydevåben, skærpes minimumspåstanden:

"På baggrund af denne højesteretsdom skal anklagemyndigheden som udgangspunkt som minimum nedlægge påstand om 7 års fængsel, hvis der er tale om drabsforsøg ved anvendelse af skydevåben."

Den nærmere påstand afhænger efter meddelelsen bl.a. af, om drabsforsøget og våbenbesiddelsen skete på offentligt sted, om der foreligger gentagelse, og af omstændighederne i øvrigt.

Hvornår giver forsøgsstadiet så reelt rabat? [136/2019](#) besvarer det med en vigtig sondring. Politiet havde i hemmelighed fjernet et våbenlager og erstattet det med sten, inden tiltalte kom ned i kælderrummet – forholdet var derfor kun forsøg. Højesteret gav ingen nedsættelse:

"I en situation som den foreliggende, hvor våbnene i kælderrummet uden Ts viden var fjernet af politiet, finder Højesteret, at det ikke kan tillægges betydning ved strafudmålingen, at der alene var tale om forsøg på besiddelse."

Princippet er direkte overførbart til drabsforsøg: § 21, stk. 2, honorerer **ringe styrke eller fasthed i forsøttet** – ikke held. Skyldes den manglende fuldbyrdelse en tilfældig, udefrakommende omstændighed (offeret reddes af akutkirurgi, skuddet rammer forbi, politiet griber ind), er forsøttet lige så fast som ved et fuldbyrdet drab, og forsøgsstadiet mister sin formildende vægt. Det forklarer, hvorfor et *afsluttet* drabsforsøg ligger langt over minimum, mens et *uafsluttet* forsøg, hvor gerningsmanden vakler, kan trække nedad.

Grænsen til straffrihed sættes af § 22, der kræver, at gerningsmanden "frivilligt og ikke på grund af tilfældige hindringer" afstår fra iværksættelsen eller hindrer fuldbyrdelsen. Bestemmelsen dækker også den, der foretager handlinger, som ville have hindret fuldbyrdelsen, hvis denne ikke – ham uafvidende – allerede var mislykkedes eller afværget ad anden vej. Samme frivillighedskrav går igen i § 82, nr. 8, hvorefter det er formildende, at gerningsmanden frivilligt har afværget eller søgt at afværge faren.

Et konkret niveau ses i **Cakmak mod Danmark** ([21783/22](#)), hvor klageren blev idømt 6 år og 3 måneders fængsel for forsøg på manddrab – altså tæt på udgangspunktet.

LOV

Straffeloven § 21, stk. 1-3

Straffeloven § 22

Straffeloven § 82, stk. 1

Straffeloven § 237

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret fastsætter straf til 14 års fængsel for drabsforsøg i bandekonflikt og præciserer anvendelse af bandeklausulen (§ 81 a)	17.11.2020
	Højesteret · Højesteret stadfæster 8 års fængsel for banderelateret våbenbesiddelse og forsøg på besiddelse af våbenlager	22.01.2020
	Menneskerettighedsdomstolen · Cakmak mod Danmark – Udvisning efter forsøg på manddrab (EMD)	15.02.2024

§ 7 Bandeklausulerne: § 81 a's fordobling og § 81 b's vej til livstid

Det er gennem § 81 a og § 81 b, at drabs- og drabsforsøgsstraffene i praksis er skærpet mest dramatisk – uden at § 237 er rørt.

Fordoblingsudgangspunktet. I [Sag 102/2020](#) gengav Højesteret forarbejdernes forudsætning:

"I forarbejderne til denne bestemmelse er det forudsat, at straffen i sager omfattet af bestemmelsen som udgangspunkt fordobles i forhold til den straf, der ellers ville blive fastsat af domstolene, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslaget (Folketingstidende 2008-09, tillæg A, lovforslag nr. L 211, afsnit 2.2.5, s. 8064)."

De tiltalte gjorde gældende, at forsøgsstadiet og forholdets spontanitet burde begrunde fravigelse af fordoblingen. Højesteret afviste og fastholdt 6 år. Sagen er også registreret som [SS-102/2020-HJR](#).

Den første skudepisode er omfattet. [S-985-19](#) (U 2021.617 H) er den centrale fortolkningsdom. Tiltalte trængte ind i forurettedes lejlighed og skød ham seks gange som led i konflikten mellem Bandidos og Satudarah.

Landsretten afviste § 81 a, fordi det ikke var bevist, at der *tidligere* i konflikten var anvendt skydevåben, og idømte 8 år. Højesteret underkendte:

"Højesteret finder herefter, at den første skudepisode med baggrund i en bandekonflikt efter lovændringen er omfattet af [Straffeloven § 81 a], idet der herved som led i konflikten "anvendes" skydevåben som anført i bestemmelsen."

Ændringen fra "er anvendt" til nutidsformen "anvendes" ved lovændringen i 2017 fjernede altså kravet om forudgående våbenanvendelse. Straffen blev skærpet fra 8 til **14 års fængsel** – for et drabsforsøg, hvor udgangspunktet er 6 år.

Forbuddet mod dobbelt vægtning. Samme dom fastslår en vigtig begrænsning:

"Da straffen skal forhøjes efter straffelovens § 81 a, skal der ikke ved fastsættelsen af den straf, der kan fordobles efter § 81 a, tillige lægges vægt på, at forhold 5 og 6 er begået som led i en bandekonflikt, jf. herved Højesterets dom af 22. januar 2020 gengivet i UfR 2020.1254."

Bandekaraktren må med andre ord ikke tælle to gange – først som skærpelse af basisstraffen og dernæst som grundlag for fordoblingen. Højesteret afviste af samme grund i [136/2019](#) at tage udgangspunkt i en dom, hvor straffen allerede afspejlede anvendelsen i det organiserede kriminelle miljø.

§ 81 b og livstid. [Sag 48/2021 \(U 2022.40 H\)](#) viser mekanikken. Rigsadvokatmeddelelsen beskriver dommen:

"I U 2022.40 H fandt Højesteret, at straffen for et drab begået under anvendelse af en pistol eller en revolver isoleret set skulle udmåles til fængsel i ikke under 15 år. Højesteret lagde herved også vægt på, at drabet havde karakter af en nøje planlagt likvidering, der blev udført på grov og kynisk måde. Da betingelserne for at forhøje straffen efter straffelovens § 81 b var opfyldt, idet drabet var begået på et offentligt tilgængeligt sted ved brug af et skydevåben, blev straffen i det konkrete tilfælde imidlertid udmålt til fængsel på livstid."

Springet går altså fra 12 år (udgangspunkt) → ikke under 15 år (skydevåben + planlagt likvidering) → **livstid** (§ 81 b opfyldt). Tilsvarende blev der i [Sag 103/2020](#) idømt livstid for banderelateret drab og drabsforsøg i Mjølnerparken under anvendelse af § 81 a. At livstidsdommen konsumerer parallelle forhold, fremgår af [Sag 102/2020](#), hvor Højesteret afviste at idømme tillægsstraf efter § 89 til den tiltalte, der samme dag fik livstid i sag 103/2020.

Udviklingen fortsætter: i [SS-11/2026-HJR](#) blev en tiltalt ved Københavns Byrets dom af 23. juni 2025 idømt **fængsel på livstid** for bl.a. medvirken til flere drabsforsøg og ulovlig våbenbesiddelse, hvor byretten lagde vægt på to drabsforsøg omfattet af § 81 a, stk. 2, besiddelse af flere skydevåben omfattet af § 81 a, stk. 1, tidligere personfarlig kriminalitet og tiltaltes styrende rolle. Livstid for drabsforsøg er dermed en realitet i bandesager.

LOV	Straffeloven § 21	Straffeloven § 81a, stk. 1, 2	Straffeloven § 81b	Straffeloven § 89
	Straffeloven § 192a, stk. 1	Straffeloven § 237		
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Berømmelse af ankesag to år frem og fortsat varetægtsfængsling i bandesag stadfæstes			26.06.2026
	Højesteret · Livstidsstraf for likvidering med skydevåben på åben gade efter straffelovens § 81 b			06.10.2021
	Højesteret · Livstidsdom for banderelateret drab og drabsforsøg begået i Mjølnerparken – Skærpelse efter Straffeloven § 81 a			24.06.2021
	Højesteret · 6 års fængsel for grov vold i bandekonflikt og anvendelse af fordoblingsreglen i straffelovens § 81 a			24.06.2021

Højesteret · Højesteret fastsætter straf til 14 års fængsel for drabsforsøg i bandekonflikt og præciserer anvendelse af bandeklausulen (§ 81 a)	17.11.2020
Højesteret · Højesteret stadfæster 8 års fængsel for banderelateret våbenbesiddelse og forsøg på besiddelse af våbenlager	22.01.2020

§ 8 Formildende omstændigheder: § 82, § 248 og tilståelse

Straffeloven § 82 opregner 13 formildende omstændigheder. På drabsområdet er navnlig fire relevante – men praksis viser, at de sjældent flytter meget.

- **§ 82, nr. 5** (oprørt sindstilstand fremkaldt af forurettede ved uretmæssigt angreb eller grov fornærmelse) er hjemlen bag det klassiske provokationsdrab. [Sag 57/2011](#) viser rækkevidden: selv årelange seksuelle overgreb fra offeret mod gerningsmanden i barndommen kombineret med offerets negligerende adfærd på gerningstidspunktet rakte ikke, fordi gerningsmanden selv havde opsøgt konfrontationen i beruset tilstand.
- **§ 82, nr. 7** (stærk medfølelse eller sindsbevægelse) er hjemlen bag barmhjertighedsdrabet og affektdrabet. Bestemmelsen rummer også en opsamlingsklausul om "andre særlige oplysninger om gerningsmandens sindstilstand eller omstændighederne ved gerningen". Den yderste konsekvens af medfølelsesmotiv er den selvstændige privilegering i [§ 239](#), hvorefter den, der dræber en anden efter dennes bestemte begæring, straffes med fængsel indtil 3 år – en strafferamme, der ligger nede ved den simple volds niveau.
- **§ 82, nr. 3** (gerningen grænser til at være omfattet af en straffrihedsgrund) fanger de tilfælde, hvor nødværge efter [§ 13](#) ikke helt slår til.
- **§ 82, nr. 9** (tilståelse). [SS-100/2024-HJR](#) trækker en skarp tidsgrænse: en tilståelse afgivet først under ankesagen udløser ikke strafnedsættelse. Rabatten honorerer den processuelle besparelse – er sagen allerede ført igennem i 1. instans, er besparelsen udeblevet.

§ 248 – slagsmål og gengæld. **Straffeloven § 248** er en særlig regel for legemsangreb: "For legemsangreb under slagsmål, eller når den angrebne har øvet gengæld mod angriberen, kan straffen under særlig formildende omstændigheder bortfalde." Bestemmelsen står i kapitel 25 og retter sig efter sin ordlyd mod legemsangreb – den er ikke en almindelig privilegering af drab, men kan efter omstændighederne indgå i den samlede bedømmelse af en slagsmålssituation, der udvikler sig fatalt.

Sagsbehandlingstid. **§ 82, stk. 2** gør det formildende, at sagen ikke er afgjort inden for rimelig tid – dog kun hvis det er nødvendigt efter EMRK artikel 6. Højesteret har i [SS-11/2026-HJR](#) og [70/2025](#) fastslået, at spørgsmålet om artikel 6-krænkelse ved lange berammelser ikke afgøres under kæremål om varetægt, men "i forbindelse med hovedforhandlingen i ankesagen" – hvor det i givet fald slår igennem i strafudmålingen.

LOV	Straffeloven § 13	Straffeloven § 82, stk. 1, 2	Straffeloven § 239	Straffeloven § 248
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Berømmelse af ankesag to år frem og fortsat varetægtsfængsling i bandesag stadfæstes Højesteret · Højesterets prøvelse af landsrettens berømmelse af en omfattende straffesag i forhold til kravet om rettergang inden rimelig tid Højesteret · Højesteret afviser tilståelsesrabat for tilståelse afgivet under ankesag Højesteret · 12 års fængsel for manddrab trods barndomstraumer efter seksuelle krænkelse			
				26.06.2026
				12.02.2026
				15.05.2025
				12.12.2011

§ 9 Forvaring som alternativ til tidsbestemt fængsel

Ved drab og drabsforsøg er forvaring efter [§ 70](#) et reelt alternativ, når farlighedskriteriet er opfyldt. Kriminalitetskravet er uden videre opfyldt ved drab, så tvisten står om nødvendighedskravet.

Højesteret fastlagde tærsklen for **ustraffede** gerningsmænd i [34/2021](#):

"Højesteret har i domme af 18. maj 2017 (UfR 2017.2531 og UfR 2017.2558) udtalt, at straffelovens § 70, stk. 2, må forstås sådan, at det i sager, hvor den tiltalte ikke tidligere er dømt for en alvorlig forbrydelse, må kræves, at de begåede forhold og oplysningerne om tiltaltes person i særlig høj grad giver grundlag for at antage, at der er en risiko for gentagelse, som gør forvaring påkrævet."

Dommen viser samtidig, hvad der skal til: Retslægerådet vurderede tiltalte i "gruppen med høj risiko" og konkluderede, at han udgjorde "både en nærliggende og væsentlig fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed", og at forvaring var påkrævet. Højesteret stadfæstede forvaring, hvor landsretten havde idømt 8 års fængsel. Forsvarets argument om, at afgørelsen er en **juridisk** vurdering, hvor fængsel kan idømmes trods Retslægerådets anbefaling af forvaring (jf. **UFR 2005.2104 H**), blev ikke fulgt i den konkrete sag – men princippet står ved magt: de psykiatriske erklæringer er skønspregede og ikke bindende for retten.

Hvor gerningsmanden **tidligere** er dømt for drab, er tærsklen lavere. [SS-452/2007-HJR](#) angår netop forvaring efter fornyet vold hos en person med en tidligere drabsdom efter [§ 237](#), afgjort under anvendelse af §§ 70 og [89 a](#). Se tilsvarende [Sag 33/2018](#) og [Sag 34/2017](#) om forvaring ved anden grov personfarlig kriminalitet.

Er gerningsmanden utilregnelig efter [§ 16](#), bortfalder straffen, og reaktionen bliver en foranstaltning efter [§ 68](#). Det påvirker dog hverken arveretsfrakendelsen eller de efterladtes godtgørelse – begge dele kan ske, selv om gerningspersonen findes straffri efter [§ 16](#).

LOV	Straffeloven § 16	Straffeloven § 68	Straffeloven § 70, stk. 1, 2	Straffeloven § 237
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om forvaring for langvarig og systematisk mishandling og voldtægt af to samlever Højesteret · Stadfæstelse af forvaring for gentagne voldtægter og personfarlig kriminalitet Højesteret · Idømmelse af forvaring for førstegangs-seksualforbryder ved grove voldtægter og frihedsberøvelse Højesteret · Dom om forvaring efter vold og tidligere drab			21.09.2021 15.05.2018 18.05.2017 18.01.2008

§ 10 Udvisning ved dom for drab og drabsforsøg

Drab og drabsforsøg ligger i den absolutte top af udvisningsskalaen efter [udlændingeloven § 22](#), og både danske domstole og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol lader kriminalitetens grovhed veje tungt.

[SS-148/2008-HJR](#) angår netop kombinationen af [straffeloven § 237](#) og [udlændingeloven § 22](#).

EMD's praksis bekræfter linjen:

Sag	Kriminalitet og straf	Udfald
Alam mod Danmark (33809/15)	Drab, røveri og brandstiftelse – 16 års fængsel + udvisning; indrejst som 2-årig, ca. 27 års lovligt ophold, to børn i Danmark	Klagen afvist som åbenbart grundløs

Cakmak mod Danmark (21783/22)	Forsøg på manddrab – 6 år og 3 måneders fængsel; <i>settled migrant</i> , ca. 30 års ophold, omfattende forstraffe og tidligere udvisningsadvarsel	Klagen afvist som åbenbart grundløs
Salija mod Schweiz (55470/10)	Drab med indirekte hensigt ved vanvidskørsel – 5 år og 3 måneder + 7 års indrejseforbud	Ingen krænkelse af artikel 8

I **Cakmak** lagde EMD vægt på, at "forsøg på manddrab rangerer blandt de mest alvorlige forbrydelser i det danske strafsysteem", på den samlede kriminelle historik som indikator for recidivrisiko, og på at de danske domstole havde foretaget en grundig afvejning:

"Selvom klageren var en settled migrant med stærke rødder i Danmark, blev alvoren af hans kriminalitet og den gentagne kriminelle adfærd anset for at veje tungest."

At grovheden ikke automatisk afgør sagen, viser dog [Sag 65/2022](#), hvor Højesteret gennemførte den fulde proportionalitetsafvejning efter [udlændingeloven § 26, stk. 2](#) og **Maslov mod Østrig**, før udvisning for bestandig blev stadfæstet. Se nærmere om afvejningen under [udvisning-ved- straf](#).

LOV	Straffeloven § 237	Udlændingeloven § 22	Udlændingeloven § 26, stk. 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om skærpelse af straf og udvisning for bestandig ved besiddelse af flere skydevåben			05.01.2023
	Højesteret · Højesteret stadfæster dom i manddrabssag			28.11.2008
	Menneskerettighedsdomstolen · Cakmak mod Danmark – Udvisning efter forsøg på manddrab (EMD)			15.02.2024
	Menneskerettighedsdomstolen · EMD afviser klage over udvisning fra Danmark efter dom for drab, røveri og brandstiftelse			06.06.2017
	Menneskerettighedsdomstolen · EMD: Udvisning af makedonsk statsborger efter vanvidskørsel og drab var ikke krænkelse af EMRK artikel 8			10.01.2017

§ 11 Arveretsfrakendelse og efterladtegodtgørelse

Drabsdommen udløser to selvstændige civilretlige følger, som anklagemyndigheden har pligt til at forfølge.

Arveretsfrakendelse. Efter [Rigsadvokatmeddelelsen om drab, pkt. 1.1](#) er hovedområdet for arvelovens § 48, stk. 1, netop forsætligt drab efter § 237:

"Der skal derfor nedlægges påstand om frakendelse i sager om forsætligt drab i alle tilfælde, hvor drabet udløser arv eller andre ydelser, der tilfalder gerningspersonen."

De omfattede ydelser er bl.a. livsforsikringssummer, gruppelivsforsikringer, kapital- og ratepensioner, ægtefællepension, arbejdsmarkedspension, udbetalinger fra Lønmodtagernes Dyrtidsfond og efterindtægt efter tjenestemandsløvgivningen. Frakendelse kan ske, **selv om gerningspersonen findes straffri i medfør af § 16**. Bestemmelsen kan efter omstændighederne også anvendes ved vold med døden til følge efter [§ 246](#). Efter [Rigsadvokatmeddelelsen om forelæggelse og indberetning, pkt. 6.2.10](#) skal anklagemyndigheden påse, at forsikringsselskaber, pensionskasser og skifteretten i forurettedes retskreds underrettes, når frakendelse er endeligt bestemt.

Efterladtegodtgørelse. Erstatningsnævnets praksis efter [erstatningsansvarsloven § 26 a](#) viser et klart udmålingsmønster:

Afgørelse	Beløb	Begrundelse
16-520-10294	100.000 kr.	Standardudgangspunkt til nære efterladte ved forsætligt drab
21-520-11593	100.000 kr.	Barn født ca. en måned efter faderens skuddrab – ufødt på gerningstidspunktet, men omfattet af personkredsen
23-520-18246	125.000 kr. pr. barn	Moderen dræbt af far og bror pga. vrede over hendes tro og livsførelse
17-520-12425	130.000 kr.	8-årig datter dræbt af faderen med hævnmotiv rettet mod moderen
15-520-08449	130.000 kr. pr. person	Advokat skudt og dræbt under udførelse af sit hverv i en retssal

Den sidste sag er den civile pendant til [Sag 272/2015](#): Højesteret tilkendte her 130.000 kr. til hver af de fire efterladte (i alt 520.000 kr.) samt overgangsbetrag på 156.500 kr. efter [§ 14 a](#), men frifandt for udgifter til mindesammenkomst, begravelse og revisor:

"Under hensyn hertil finder Højesteret, at de udgifter til mindesammenkomst, begravelse og revisor på i alt 99.273 kr., som Æ kræver erstatning for, må anses for at være omfattet af det tilkendte overgangsbetrag i henhold til erstatningsansvarslovens § 14 a."

Til den overlevende forurettede efter drabsforsøget fastsatte Højesteret tortgodtgørelsen efter [§ 26, stk. 3](#) til 30.000 kr. under henvisning til, at der var forløbet knap 20 år siden godtgørelsens indførelse, og til drabsforsøgets omstændigheder.

Afgrænsningen af personkredsen er restriktiv. I [16-520-10294](#) fik moderen godtgørelse, mens de to brødre fik afslag, fordi forholdet til afdøde "ikke oversteg et sædvanligt søskendeforhold". At vurderingen er konkret, viser dog Erstatningsnævnets afgørelse af 1. juli 2026 ([tidligere stedforælder og medboende søskende](#)), hvor både en tidligere stedforælder og en biologisk søskende fik godtgørelse – nævnet lagde vægt på samlivets varighed og på, at det var søskenden, der fandt afdøde efter drabet. Endelig kan efterladtegodtgørelse tilkendes, selv om ingen sigtes: i [14-520-04735](#) lagde nævnet selvstændigt til grund, at datterens død var forvoldt ved forsætligt drab begået af moderen, selv om efterforskningen var indstillet. Se nærmere under [tortgodtgørelse](#) og [voldsoffer-erstatning](#).

LOV

[Erstatningsansvarsloven § 14a](#)
[Erstatningsansvarsloven § 26a](#)
[Erstatningsansvarsloven § 26, stk. 3](#)
[Straffeloven § 16](#)
[Straffeloven § 246](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster livstidsstraf for planlagt drab og drabsforsøg i Københavns Fogedret	17.06.2016
	Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnet: Tidligere stedforælder og medboende søskende fik efterladtegodtgørelse efter drab	01.07.2026
	Erstatningsnævnet · Forhøjet efterladtegodtgørelse til børn i sag om drab på moder begået af familiemedlemmer	26.06.2024
	Erstatningsnævnet · Ret til efterladtegodtgørelse for barn født efter faderens død ved drab	10.10.2023
	Erstatningsnævnet · Godtgørelse til efterladte efter drab i familien: Vurdering af personkreds og nærhed til hændelsen	28.07.2020
	Erstatningsnævnet · Forhøjet godtgørelse til efterladte efter drab på advokat i retssal	12.07.2018

Erstatningsnævnet · Tilkendelse af godtgørelse til mor efter datters drab begået med hævnmotiv	12.07.2018
Erstatningsnævnet · Dispensation fra ansøgningsfrist og tilkendelse af godtgørelse til efterladt far efter drab på datter	06.01.2016

Processuelle særtræk: forsvarerbeskikkelse, varetægt og sagsbehandlingstid

§ 12

Drabssagernes alvor slår igennem processuelt på tre måder.

Tidlig forsvarerbeskikkelse. I [SS-35/2025-HJR](#) fastslog Højesteret retten til tidlig forsvarerbeskikkelse efter [retsplejelovent § 732, stk. 1](#) i en sag om drabsforsøg efter [§ 237, jf. § 21](#) og [§ 245, stk. 1](#).

Varetægtsfængsling. Retshåndhævelsesarrest efter [retsplejelovent § 762, stk. 2](#) er praktisk hovedreglen i drabssager – men den forudsætter, at strafferammen er opfyldt. [AM2025.06.30H](#) viser konsekvensen af, at subsumptionen falder fra § 237 til § 238: retshåndhævelsesarresten bortfalder. I [SS-3/2024-HJR](#) stadfæstede Højesteret derimod varetægtsfængsling i knap tre år i en sag om banderelateret drab og drabsforsøg efter [§ 237, stk. 1, § 21, § 81 b](#) og [§ 192 a](#), under henvisning til kollusionsrisiko og sagens alvor.

Sagsbehandlingstid og EMRK artikel 6. De store bandedrabssager har skabt et selvstændigt problem. I [SS-11/2026-HJR](#) var ankesagen mod ni tiltalte – med forventet varighed på 27 retsdage – berammet til september-december 2027, mere end to år efter byrettens livstidsdom, og den tiltalte havde da været frihedsberøvet siden marts 2023. Højesteret stadfæstede både berammelsen og den fortsatte varetægt:

"Der er ikke grundlag for allerede nu at tage stilling til, om en gennemførelse af ankesagen i henhold til berammelsen vil indebære en krænkelse af retten til en rettergang inden en rimelig frist efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, og hvad konsekvensen heraf i givet fald skal være. Dette må afgøres i forbindelse med hovedforhandlingen i ankesagen."

Højesteret understregede dog, at berammelsen er en **procesledende beslutning**, der til enhver tid kan ændres, og at landsretten løbende bør vurdere muligheden for at fremrykke hovedforhandlingen, jf. [retsplejelovent § 843 a](#) og Højesterets kendelser af 12. februar 2026 ([UFR 2026.2053](#) og [UFR 2026.2059](#) – se [70/2025](#) og [Sag 66/2025](#)). Se nærmere under [varetaegtsfaengsling](#).

Endelig fastsætter [Vejledning om anklageskrifter](#) standardformuleringerne for drabstiltalen – "ved omsnøring af halsen med et reb", "ved slag med koben", "ved knivstik" – hvilket illustrerer, at gerningsbeskrivelsen efter § 237 alene skal angive døds måden, ikke forsætsformen.

LOV

[Retsplejelovent § 732, stk. 1](#)[Retsplejelovent § 762, stk. 2, 3](#)[Retsplejelovent § 843a](#)[Straffeloven § 237, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Berømmelse af ankesag to år frem og fortsat varetægtsfængsling i bandesag stadfæstes	26.06.2026
	Højesteret · Højesterets prøvelse af landsrettens berømmelse af en omfattende straffesag i forhold til kravet om rettergang inden rimelig tid	12.02.2026
	Højesteret · Højesteret fastslog ret til tidlig forsvarerbeskikkelse i sag om drabsforsøg	15.09.2025
	Højesteret · Varetægtsfængsling af sigtet for barnedrab – Højesteret finder kun mistanke om Straffeloven § 238, stk. 1, hvilket ikke berettiger retshåndhævelsesarrest	30.06.2025
	Højesteret · Højesteret omstøder varetægtsfængsling i sag om barnedrab, da lovens strafferamme ikke var opfyldt	30.06.2025

Højesteret · Højesteret stadfæster varetægtsfængsling i knap tre år i sag om banderelateret drab og drabsforsøg 18.06.2024

§ 13 Sammenfatning: et domstolsskabt system i to lag

Drabsreguleringen består i praksis af to lag, der arbejder uafhængigt af hinanden.

Det første lag er § 237 selv – uændret siden 1930, med en strafferamme fra 5 år til livstid, som overlader hele udmålingen til domstolene. Her har Højesteret bygget et bemærkelsesværdigt stabilt og fintmasket system: 12 år som udgangspunkt for fuldbyrdet drab, 6 år for forsøg, og en trinmodel hvor hvert år op eller ned kræver stadig tungere begrundelse. Systemet er robust, fordi det er bygget på en enkelt idé – at drab som udgangspunkt er drab, uanset relation, motiv og metode – og fordi Højesteret konsekvent afviser at lade sympatiske omstændigheder flytte niveauet. [Sag 57/2011](#) er den bedste illustration: årelange overgreb fra offeret, dokumenteret depression og § 69-omfattethed rykkede ikke ét år.

Det andet lag er straffelovens almindelige del, hvor lovgiver har grebet ind – ikke i § 237, men rundt om den. [§ 81 a](#) fordobler straffen i bandekonflikter, [§ 81 b](#) skærper ved skydevåben på offentligt tilgængeligt sted, og [§ 33, stk. 2](#) løfter loftet til 20 år, hvor der er forhøjelseshjemmel. Effekten er dramatisk: 6 år bliver til 14 ([S-985-19](#)), og 12 år bliver til livstid ([Sag 48/2021](#)). Højesteret har dog sat to spærringer: bandekaraktoren må ikke tælle to gange, og fordoblingens basis må ikke selv være forhøjet.

Praktikerens tjekliste:

- Forsæt eller ej?** Livsfare er ikke forsæt. Kræv den dobbelte prøve – indså gerningsmanden muligheden, og accepterede han den?
- Hvilken bestemmelse?** § 237 (forsæt) → § 246 (dødsfølge uden forsæt) → § 241 (uagtsomhed) → § 238 (barnedrab under fødsel). Valget afgør ikke bare straffen, men også varetægtsgrundlaget.
- Fuldbyrdet eller forsøg?** Halvér udgangspunktet – men kun hvis den manglende fuldbyrdelse skyldes gerningsmandens vaklen, ikke tilfældigheder.
- Kvalificerende faktorer?** Skydevåben, barn, flere ofre, gentagelse, planlægning, § 81 a/§ 81 b.
- Alternativ sanktion?** Forvaring efter § 70, foranstaltning efter § 68.
- Følgevirkninger?** Udvisning, arveretsfrakendelse efter arvelovens § 48, § 26 a-godtgørelse til de efterladte.

Et særligt opmærksomhedspunkt for 2026: den generelle skærpelse af voldsstraffene med 100 pct. og forhøjelsen af § 246's strafferamme fra 10 til 12 år ved **lov nr. 263 af 11. februar 2026** presser voldsniveauet opad mod drabsniveauet. [Rigsadvokatmeddelelsen om vold, pkt. 5.4](#) løser det ved at gøre drabsniveauet til loft for § 246 – hvilket gør praksis efter § 237 til pejlemærke også i sager, hvor drabsforsæt aldrig blev påstået. Beslægtede spørgsmål behandles under [livstidsfængsel](#), [særlig-grov-vold](#), [grov-vold](#) og [organiseret-bandekriminalitet](#).

LOV	Straffeloven § 21	Straffeloven § 33, stk. 2	Straffeloven § 81a	Straffeloven § 81b
	Straffeloven § 237	Straffeloven § 246		
PRAKSIS	Højesteret · Livstidsstraf for likvidering med skydevåben på åben gade efter straffelovens § 81 b			06.10.2021
	Højesteret · Højesteret fastsætter straf til 14 års fængsel for drabsforsøg i bandekonflikt og præciserer anvendelse af bandeklausulen (§ 81 a)			17.11.2020
	Højesteret · 12 års fængsel for manddrab trods barndomstraumer efter seksuelle krænkelser			12.12.2011

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Straffeloven § 21	Straffeloven § 22
Straffeloven § 33 stk. 1-3	Straffeloven § 237
Straffeloven § 241	Straffeloven § 246

MATERIALE Citerede afgørelser

32 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

21

26.06.2026	Højesteret: Berømmelse af ankesag to år frem og fortsat varetægtsfængsling i bandesag stadfæstes	10883-13995
12.02.2026	Højesterets prøvelse af landsrettens berømmelse af en omfattende straffesag i forhold til kravet om rettergang inden rimelig tid	70-2025
29.10.2025	Voldsdom for knivstik og udvisning af EU-borger med tidsubegrænset ophold	9/2025
15.09.2025	Højesteret fastslog ret til tidlig forsvarerbeskikkelse i sag om drabsforsøg	10089-11825
30.06.2025	Højesteret omstøder varetægtsfængsling i sag om barnedrab, da lovens strafferamme ikke var opfyldt	9752-11390
30.06.2025	Varetægtsfængsling af sigtet for barnedrab – Højesteret finder kun mistanke om Straffeloven § 238, stk. 1, hvilket ikke berettiger retshåndhævelsesarrest	AM2025.06.30H
15.05.2025	Højesteret afviser tilståelsesrabat for tilståelse afgivet under ankesag	10085-11818
18.06.2024	Højesteret stadfæster varetægtsfængsling i knap tre år i sag om banderelateret drab og drabsforsøg	6739-8097
05.01.2023	Højesterets dom om skærpelse af straf og udvisning for bestandig ved besiddelse af flere skydevåben	65-2022
06.10.2021	Livstidsstraf for likvidering med skydevåben på åben gade efter straffelovens § 81 b	48-2021
21.09.2021	Højesterets dom om forvaring for langvarig og systematisk mishandling og voldtægt af to samlevende	34/2021
24.06.2021	6 års fængsel for grov vold i bandekonflikt og anvendelse af fordoblingsreglen i straffelovens § 81 a	102-2020
24.06.2021	Livstidsdom for banderelateret drab og drabsforsøg begået i Mjølnerparken – Skærpelse efter Straffeloven § 81 a	Sag 103/2020
17.11.2020	Højesteret fastsætter straf til 14 års fængsel for drabsforsøg i bandekonflikt og præciserer anvendelse af bandeklausulen (§ 81 a)	S-985-19
22.01.2020	Højesteret stadfæster 8 års fængsel for banderelateret våbenbesiddelse og forsøg på besiddelse af våbenlager	136/2019

15.05.2018	Stadfæstelse af forvaring for gentagne voldtægter og personfarlig kriminalitet	33-2018
18.05.2017	Idømmelse af forvaring for førstegangs-seksualforbryder ved grove voldtægter og frihedsberøvelse	34-2017
17.06.2016	Højesteret stadfæster livstidsstraf for planlagt drab og drabsforsøg i Københavns Fogedret	Sag 272/2015
12.12.2011	12 års fængsel for manddrab trods barndomstraumer efter seksuelle krænkelser	57-2011
28.11.2008	Højesteret stadfæster dom i manddrabssag	2968-3534
18.01.2008	Dom om forvaring efter vold og tidligere drab	2971-3530

MENNESKERETTIGHEDSDOMSTOLEN · SPECIALRET

3

15.02.2024	Cakmak mod Danmark – Udvisning efter forsøg på manddrab (EMD)	21783/22
06.06.2017	EMD afviser klage over udvisning fra Danmark efter dom for drab, røveri og brandstiftelse	33809/15
10.01.2017	EMD: Udvisning af makedonsk statsborger efter vanvidskørsel og drab var ikke krænkelse af EMRK artikel 8	55470/10

ERSTATNINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

7

01.07.2026	Erstatningsnævnet: Tidligere stedforælder og medboende søskende fik efterladtegodtgørelse efter drab	
26.06.2024	Forhøjet efterladtegodtgørelse til børn i sag om drab på moder begået af familiemedlemmer	23-520-18246
10.10.2023	Ret til efterladtegodtgørelse for barn født efter faderens død ved drab	21-520-11593
28.07.2020	Godtgørelse til efterladte efter drab i familien: Vurdering af personkreds og nærhed til hændelsen	16-520-10294
12.07.2018	Forhøjet godtgørelse til efterladte efter drab på advokat i retssal	15-520-08449
12.07.2018	Tilkendelse af godtgørelse til mor efter datters drab begået med hævnmotiv	17-520-12425
06.01.2016	Dispensation fra ansøgningsfrist og tilkendelse af godtgørelse til efterladt far efter drab på datter	14-520-04735

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

07.12.2022	Ugyldig p-tilladelse grundet manglende slutdato på periodekort	park-1418
------------	--	-----------

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Straffelovrådets betænkning om straffastsættelse og strafferammer I - Almindelig del

nr. 1424 · 2003 · Justitsministeriet